

Békésiné Bogнар Noémi Erika – Juhász Réka

Okos városokban okos könyvtárak: ötletcsomag a megvalósításhoz

A K2 továbbképzési sorozat 2019/2020-as évad
első szakmai napjának összefoglalója

A K2 sorozat 2010-ben alakult az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének szakmai irányításával, azzal a céllal, hogy a közgyűjteményi kör számára újdonságértékkel bíró innovatív technológiák létrehozásában és terjesztésében szerepet vállaljon, valamint jelentős szereplők számára együttműködési lehetőségeket teremtsen.

A 2019/2020-as évadban a tízéves jubileum alkalmából megújult koncepcióval folytatjuk a K2 szakmai sorozatot, *Határtalan könyvtár* címmel. A négy alkalomra tervezett szakmai továbbképzési sorozatunk olyan határterületeket jár körbe, mint a könyvtárak szerepe az okos városokban, az álhírek elleni küzdelem, a célcsoportokra szabott könyvtári marketing vagy a könyvtárak hatása és annak mérési lehetőségei a társadalomban.

A sorozat megújult koncepciója szerint minden alkalommal két előadásra kerül sor, amelyen az adott témára egy, a határterületen járatos szakértő mellett egy könyvtári szakértő is reflektál. Az előadásokat workshop követi, annak érdekében, hogy az elhangzottakat a résztvevők közösen gondolhassák tovább, megtervezhessék a gyakorlatba való beépítést, kifejezhessék az újításokhoz és a fejlesztésekhez kapcsolódó meglátásaikat, javaslataikat.

A rendezvényekről és az aktuális témákról számos információt, érdekességet adunk közre a K2 továbbképzési sorozat elnevezésű Facebook-csoportunkban. A Könyvtártudományi Szakkönyvtárral együttműködve, a szakmai programok előtt már böngészhetők az általuk készített, az esemény témájával kapcsolatos bibliográfiák.

Egyre több szó esik a nemzetközi szakirodalomban a könyvtárak okos városokban betöltött szerepéről, a sorozat első alkalma, amelyet 2019. november 5-én tartottunk, ennek a hazai lehetőségeit kívánta feltérképezni, koncentrálni az együttműködésekre és a fejlesztési irányokra.

Az okos városokkal kapcsolatos gondolkodásból sokszor hiányzik a könyvtár, azonban a könyvtárak folyamatos változása, új funkciói lehetőséget biztosítanak a helyi okos város projektekben való részvételre. A K2 továbbképzési napon arra kerestük a választ, hogy a könyvtárak hogyan támogathatják az okos városok kialakulását, hogyan és kivel lenne érdemes együttműködni, hogy megmutathassuk az intézményekben rejlő potenciált. Ez a program abból a célból jött létre, hogy párbeszédet kezdeményezzünk, gondolkodást indítsunk el az okos városokkal foglalkozó szakemberek és a könyvtárosok között. Az előadásokat követő workshopon pedig az induláshoz szükséges ötleteket kívántuk csoportmunkában összegyűjteni.

Okos városok – aktuális helyzetkép

A szakmai sorozat nyitórendezvényének első előadását a Lechner Tudásközpont Települési Szolgáltatások Osztályának vezetőjétől, Rab Judittól hallhattuk *Okos városok – aktuális helyzetkép* címmel. Bevezető gondolatként azt javasolta hallgatóságának, hogy az okos városokról hallottakat analógiaként vonatkoztassák a könyvtárakra.

Az okos városokról körülbelül tíz éve beszélhetünk. A kezdeményezések a technológiai újítások hatására indultak el, mára azonban ezt jelentősen meghaladva a lakossági kezdeményezések városszervezésben való megjelenésére került a hangsúly. Az előadó az okos városok legfontosabb szereplőiként azonosította az okos technológiák kitalálóját, a helyi önkormányzatot, a lakosságot, a helyi vállalkozókat, az egyetemeket, és országonként eltérő mértékben az államigazgatást.

Az okos város hivatalos definícióját Magyarország a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet tartalmazza, amely szerint az okos város „települések vagy települések csoportjának olyan településfejlesztési módszertana, amely a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejleszti”.

Rab Judit többször hangsúlyozta, hogy egy-egy jó projekt még nem jelent okos várost: projekt helyett *ökoszisztémában* kell gondolkodni.

A megvalósuló okos város programokat hat alrendszerbe szokták csoportosítani a Boyd Cohen-féle felosztás szerint (Smart Cities Wheel): okos mobilitás, okos környezet, okos kormányzás, okos gazdaság, okos életkörülmények és okos emberek.

Rab Judit

Az előadás számos példával illusztrálta az egyes területek jellemzőit, és egy-egy jó gyakorlat bemutatásával szemléltette a megvalósítás lehetőségeit.

Az okos mobilitás területéhez kapcsolódnak az önvezető autók, az okos (előre lefoglalható) parkolás, a környezetbarát közlekedési módok (pl. MOL Bubi), az okos autópálya, és a közlekedést segítő alkalmazások.

Jó példaként került megemlítésre a szülői közlekedés fejlesztése. Érdekessége, hogy a projekt az indulásakor csak a közlekedési lámpák menedzselésére irányult, majd valódi forgalommenedzsmenté bővült. Ez magába foglalja többek között az integrált e-jegy rendszert (pl. parkolás, taxi), vészhelyzet menedzsmentet (pl. szmog), és a tömegközlekedés valós idejű szervezését is. Ez utóbbi azt is jelentheti, hogy dugó esetén más útvonalra terelik a buszt, a várakozók pedig üzenetet kapnak, hogy hol várakozzanak.

Az okos környezethez tartozik az innovatív infrastruktúra, a környezet jobbítása, egészségesebbé tétele, a klímaváltozás elleni projektek.

Követendő példaként szolgálhat az a széles körű infrastruktúrafejlesztés és közterületrendezés, amelyet Koppenhágában a hirtelen lezúduló esővíz problémájának kezelésére valósítottak meg. A csatornahálózat átépítésével a nagy menny-

nyiségű esővíz az erre kiépített parkokat (vízgyűjtőket) ellenőrzött módon árasztja el. Ilyenkor megváltozik a város arculata és látványosan hívja fel a figyelmet a klímaváltozásra.

Az okos kormányzás elemeihez sorolható a közszolgáltatások szervezése, a nyitott adatportálok, szenzorok, térképek. Rab Judit kiemelte, hogy fontos egy olyan újfajta működési modell létrehozása, amelyben a városi polgárok felelősen és aktívan részt vesznek a várost érintő kérdések megoldásában. Az okos kormányzás megvalósításában az önkormányzatoknak jelentős szerepük van.

Jó példa a minél több megújuló energia felhasználásával kiépített okos energetikai hálózat, egy komplex energiamenedzsment kialakítása. Fontos a fogyasztási igények mérése, előrejelzése. Az előadó véleménye szerint Magyarországon megvalósítható lenne a városok viszonylag független energetikai rendszere.

Az okos gazdaság eszközei lehetnek a robotok, a digitalizáció, a mesterséges intelligencia, a fizetéssel kapcsolatos újítások, valamint az adatok elérhetővé tétele a helyi vállalkozások számára.

Az okos gazdaság megvalósítására jó gyakorlatot mutat Helsinki városa, ahol a városvezetés nyilvánossá tette a város adatvagyonát, amelyre alapozva a helyi vállalkozók, startupok fejlesztésekkel tudtak reagálni a helyi igények alapján. Így született megoldás például az idős emberek közlekedésének biztonságossá tételére. Ennek kapcsán úgynevezett városi laborok alakultak ki, amelybe az egész Helsink régió bekapcsolódott.

Az okos életvitelhez, életkörülményekhez olyan területek tartoznak, mint a kultúra, az egészségügy, a szabadidő, a lakhatási körülmények, a személyes biztonság és a tudatos környezethasználat.

Jó példaként az IBM Watson Health került említésre, amely egy központi adatbázisra alapozva, több szereplő együttműködésével, távdiagnosztikai eszközök bevonásával az életmódvezetésre vonatkozó személyre szabott szolgáltatásokat nyújt.

Az okos emberek elnevezés alatt a helyi kezdeményezéseket, összefogásokat, a részvételi tervezést értjük.

A helyi közösség kezdeményezésére indult el még a 70-es években az úgynevezett High line, amely New Yorkban az utcaszint fölött húzódó zöld folyosó elnevezése, és egy elavult infrastruktúra felhasználásával, az egykor működő magasvasút pályáján került kialakításra.

„Okosnak lenni” egy folyamat, aminek nélkülözhetetlen része a folyamatos fejlődés. A folyamatos fejlődés gyakorlatban történő megvalósítására egy átfogó, de rugalmasan alakítható stratégia létrehozása szükséges. Gentben a közösség igényei mentén, de egy dedikált testület által kézben tartva, folyamatosan frissülő stratégiát alkottak és valósítanak meg (a különböző ágazati stratégiák összevonásával). Amszterdamban is számos okos város projekt elindult, de végül ezekből nagyon sok elhalt. Ebből tanulva olyan működési keretet teremtettek, amelyben

csak a fenntartható, üzleti modellel rendelkező projekteket támogatták. Elavuló projektekre magyarországi példa a budapesti e-jegyrendszer. A technológia gyors avulása miatt tehát a hagyományos modellek nem működnek.

Felemás eredményt hozott Eindhoven bulinegyedében a szenzorok és zajmérő berendezések telepítése, amelynek következtében sérültek a személyiségi jogok. A projekt fókuszának áthelyezésével azt kezdték el vizsgálni, hogyan lehet a már felépült rendszerből hasznos adatokat kinyerni, mégpedig úgy, hogy a magánélet sértetlen maradjon.

Fontos eleme a fejlődésnek a kísérletezés és az egymástól való tanulás is. Ez valósult meg Franciaországban, ahol kisebb települések együttműködve egy hálózatot hoztak létre, amelyen keresztül ki tudják próbálni az ötleteiket.

De hogyan tudnak kapcsolódni a könyvtárak az okos város koncepcióhoz? Okos város nem létezhet az ott eligazodni tudó lakosság nélkül, ezért a lakosság tudáshoz, megfelelő szociális képességekhez juttatása kulcsfontosságú. A könyvtárak többek között ezek megszerzésében tudják támogatni az okos kezdeményezéseket. Hatékonyak lehetnek a városokban szabadon elérhető könyvtári pontok, a könyvtári katalógusokból kinyerhető adatok felhasználása, valamint a könyvtár épülete is e célt szolgálhatja. Utóbbira példaként szolgál a Dán Műszaki Egyetem könyvtára, amely egyfajta kísérleti laboratóriumként működik. Egyebek között azt vizsgálják, hogyan lehet személyre szabni a teret, mi az egyén számára az ideális tanulási környezet, valamint hogy a tudásmegosztásra milyen tértípusok a legalkalmasabbak. A kísérleti adatokat nyilvánosságra hozzák.

Az előadó zárásként a Dél-Amerikában található Medellin város példáját ismertette, ahol a városvezetés a bűnözés csökkentését könyvtárparkok létrehozásával igyekezett visszaszorítani. Olyan minőségi terek létrehozása volt a céljuk, ahol az emberek kapcsolatba léphetnek egymással. A projekt során tíz könyvtárat építettek a város külterületén, a nyomornegyedekben a helyiek bevonásával, igényeik, ötleteik alapján. A napi kétezer látogatót számláló térhálózat kialakításával azt az üzenetet adták át, hogy az ott élők jövője a tudáshoz való hozzáférésben rejlik.

Okos könyvtárakkal az okos közösségéért

Kovácsné Koreny Ágnes, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgató-helyetese az első előadásra reflektálva, könyvtári szempontból vizsgálta az okos város témakört.

Az előadásában azokat az elmúlt években, a könyvtárakban bekövetkezett változásokat mutatta be, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtárak nagymértékben tudják támogatni az okos városok megteremtését. Az előadó ezúttal a közkönyvtárakra fókuszált, azonban más könyvtártípusoknak is helye van az okos város projekteken.

Kovácsné Koreny Ágnes

Az „okos város” eredetileg a digitális technológiák fejlődéséhez és az azok segítségével kifejleszhető, hatékony közszolgáltatásokon alapuló települések kialakításához kapcsolódott. Mára olyan intézkedések, fejlesztések gyűjtőfogalmává vált a kifejezés, amelyek a városok, a városi életkörülmények és a városokban élők közérzetének, életminőségének javítását célozzák meg. Az okos város programok egyik stratégiai kulcsterülete lett az okos életvitel témaköre, és sarkalatos céllá vált a városok élhetőségének megőrzése és fejlesztése, az életkörülmények és az életminőség javítása – mind-mind olyan terület, amelyhez működésükkel, szolgáltatásaikkal és programjaikkal a közösségvezérelt alapon működő települési könyvtárak hozzá tudnak járulni. A könyvtárak az elmúlt húsz évben kiléptek a gyűjteményspecifikus fókuszról, és inkább a közönség, a nyitottság, az együttműködés került előtérbe, a funkciók bővítésével. A szolgáltatások színesítése, a változásokhoz való alkalmazkodás ad lehetőséget az okos városokhoz való kapcsolódáshoz. Az okos könyvtárnak még nincs kiforrott definíciója, Joachim Schöpfer szerint négy dimenzióját lehet elkülöníteni: az okos szolgáltatások (felhasználó-központú, innovációalapú), az okos emberek (közösség, tudás-előállítás), az okos irányítás (részvétel) és az okos helyek (zöldkönyvtár, okos életvitel). Egy hely, amely okoseszközökkel, okos megoldásokkal információs hubként működik, hozzáférést ad az információhoz és az információs műveltség fejlesztését támogatja. Az okos szolgáltatásokhoz sorolhatjuk azokat, amelyeknek alapjai a modern IKT-technológiák, okoseszközök és felhasználó-központúan működnek, jól használhatók. Az okos emberek dimenzióba a használók támogatása

áll, hiszen az okos város csak okos egyénekből tud felépülni, az okoseszközök használatához a digitális kompetenciát folyamatosan kell fejleszteni. Az okos szolgáltatásokhoz okos helyek kellenek, a harmadik dimenzióba azok a fejlesztések tartoznak, amelyek a könyvtár fizikai terét teszik a használat számára minél rugalmasabbá, fenntarthatóbbá, zöldebbé. A könyvtárépületekben egyre több okos eszközt használnak, amelyek megkönnyítik a használatot. Dániában az okoseszközök segítettek az alternatív nyitvatartási idők kialakítását, amikor a könyvtáros segítsége nélkül is azonosítható az olvasó, és így is tudja használni a könyvtári szolgáltatásokat. A negyedik dimenzióba, az okos irányításba vehető a helyi közösség szolgálata, a partneri együttműködés kialakítása a helyi kormányzati szervekkel.

Több nemzetközi szakmai szervezet foglalkozik már az okos könyvtárakkal. Az IFLA szerint az okos városok teljes hatása csak akkor jelentkezik, ha a társadalom tagjai mind hozzáférhetnek, kihasználhatják az ezzel járó lehetőségeket, amelyhez támogatást a könyvtár tud adni. Az Amerikai Könyvtár Szövetség (ALA) is foglalkozik a témával, működtet több fontos oldalt (pl. Library of Future). Az ALA a könyvtárak szerepét mint adat- és információgyűjtő, -megőrző és -szolgáltató intézményekként látja (nyílt adatok, e-szolgáltatások). Az ausztrál könyvtáros szakemberek is készítettek egy összefoglalót arról, hogy hogyan szolgálják a könyvtárak az okos városokat. Tíz pontban mutatták be, hogy mivel tudnak hozzájárulni ehhez az intézmények:

- az ikonikus könyvtárépületekkel;
- a használt technológiákkal;
- a gazdasági jólét elősegítésével;
- a kreatív iparágak támogatásával;
- a művelt, olvasott nemzet megteremtésével;
- az informális tanulással;
- a formális tanulás segítésével;
- a digitális hozzáférés biztosításával;
- az esélyegyenlőség biztosításával;
- a bevándorlók támogatásával.

Könyvtáros workshop az okos városokért, az okos könyvtárakért

Az előadásokat követő workshopkal az volt a célunk, hogy csoportmunkában a résztvevők feltérképezzék, hogy a Boyd Cohen-féle hat területen a könyvtárak hogyan tudnának hozzájárulni az okos városok kialakításához, valamint hogy hogyan tudnák megmutatni azt a potenciált, amivel rendelkeznek az okos városok megteremtése tekintetében. A hat témához igazodva hat csoportban vizsgálták meg a könyvtárak hozzájárulási lehetőségeit az okos város projektekhez. A témák nagyban összefüggnek, így lehetnek közös pontok, amelyekkel tudnak kapcsolódni. Az alábbiakban a workshop eredményeit foglaljuk össze.

Okos mobilitás

A mobilitással foglalkozó csoport az ötleteit három szempont szerint gyűjtötte össze. Az első szempont a tervezés volt. A mobilitás kapcsán az egyik legfontosabb kérdéskör a könyvtár megközelíthetősége, valamint a parkolás. A különböző közlekedési eszközök (autó, kerékpár, roller) tárolásának „okosítása” megtörténhet például elektromos töltőállomás kialakításával. Az egységes városi azonosítókártya egyben a parkolójegy és az olvasójegy funkcióját is betöltheti. A már több helyen is előforduló okos padokat ki lehetne egészíteni könyvvisszavételi ponttal. Ötleteik második csoportjába azokat a partnereket sorolták, akikkel együttműködnének. Az okos közlekedés szempontjából legfontosabb partner az önkormányzat, a közlekedési szolgáltató cégek, informatikai cégek az applikációk elkészítése miatt, az eredmények kommunikálásához pedig a média. Helyi vállalkozóval, például kerékpárjavítóval is lehet együttműködést kialakítani. A harmadik csoportba kerültek a szolgáltatásokkal kapcsolatos ötletek. Hasznos megoldás lenne, ha egy logisztikai rendszer segítségével egy könyvtári rendezvény után oda lehetne rendelni egy buszt a résztvevők számára. Felmerült még a könyvek házhozszállítása, a kerékpár- és rollerkölcsönzés a már korábban említett egységes kártya alkalmazásával.

Okos környezet

Az okos könyvtári környezet a könyvtár központi elhelyezkedésével (bár ezzel kapcsolatban volt némi vita) és a fenntartható könyvtárépülettel kezdődik, ame-

Csoportmunka – közös gondolkodás a workshopon

lyen napelem, valamint elektromos töltőállomás is helyet kaphat, és zöldtetővel van ellátva. Az összegyűjtött esővizet a tető növényzetének öntözésére lehetne felhasználni. A belsőépítészeti kialakításban célszerűek lennének a többfunkciós, átalakítható terek, a természetes, vagy újrahasznosított (pl. karton, rattan) alapanyagból készült bútorok. Az ablakok fényáteresztő képessége önműködően, a kinti fényviszonyokra reagálva alakulhatna, bizonyos terekben pedig lehetőség lenne a fény és a hő egyéni igények szerinti változtatására. Izgalmas ötlet volt az olvasók mozgásra serkentése egy szobakerékpár segítségével, amelynek tekerése közben feltölthető a saját okoseszköz, és amely kiírja a használónak, hogy mennyi energiát takarított meg ezzel a módszerrel. Az ötletelésbe és a megvalósításba természetesen be kell vonni a helyi közösséget, a vállalkozókat, civil szervezeteket, mint az okos közösség tagjait. A könyvtár saját környezetén túl szolgáltatásaival is hozzájárulhat az okos környezet kialakításához. Többek tetszését elnyerte az információszolgáltatással kiegészített növénymagkölcsonzés (katalógusfiókba gyűjtve hozhatják és vihetik a magokat az érdeklődők), amely az őshonos növények fennmaradásához is hozzájárulhat.

Okos kormányzás

Az elektronikus ügyintézés elterjedésével, a közigazgatási ügyeket is egyre többen intézik online. Az új rendszerek használatában nagy segítséget tud nyújtani a könyvtár. Támogatni tudja helyszínnel, eszközökkel, infrastruktúrával, szakértelemmel, oktatással, tanácsadással, linkgyűjtemények és videók készítésével az internetes ügyintézés elterjedését, népszerűsítését. A könyvtáron belül, ha már létezik, akkor az erre a célra dedikált információs pontok jó helyszínei lennének, ha még nem, akkor ezek létrehozása jó kezdést jelenthet. A könyvtár, ha technikailag lehetséges, maga is profitálhatna az okos kormányzás megvalósítása érdekében tett erőfeszítésekből, így például az elektronikus személyi igazolvány olvasójegyként is használható lehetne, vagy hozzáférést biztosíthatna a könyvtár egyes szolgáltatásaihoz. A szolgáltatások ilyen irányú bővítésével új célcsoportok is megszólíthatók. Az első és legfontosabb lépés az önkormányzatokkal való partnerség kialakítása.

Okos gazdaság

Az okos gazdaság kialakításához, fejlesztéséhez a könyvtárak több területen hozzá tudnak járulni. Nagyon fontos, hogy meghatározzák a célcsoportot és az együttműködő partnereket. A könyvtárosnak nem kell gazdasági szakembernek lennie ahhoz, hogy megfelelően segíthesse ezt a területet: meg kell találnia és meg kell nyernie azokat a hozzáértő partnereket, akikkel jól tud együtt dolgozni a céljainak elérése érdekében. Segítheti a munkaerőpiac szereplőit digitáliskompetencia-fejlesztéssel, a munkakeresőket tanácsadással, ügyintézési támogatással, oktatással, kapcsolatrendszerük bővítésével. A fiatalabbakat, akik még pályavá-

lasztás előtt állnak, karriernapok szervezésével, a helyi gazdaság kisebb szereplőit, például egyéni vállalkozókat pályázati információkkal, irodai szolgáltatásokkal, e-ügyintézés segítségével (pl. vállalkozóvá válás ügyfélkapun keresztül, adóbevallás benyújtása) tudja támogatni a helyi könyvtár. Az intézmény helyet biztosíthat különböző szakmai napoknak, konferenciáknak, meetupoknak, továbbá a helyi művészeknek, alkotóknak bemutatkozási lehetőséget biztosíthat. Minden helyi szereplőnek a digitális gazdasághoz való kapcsolódását digitáliskompetencia-fejlesztéssel segítheti. Jó lehetőség van a könyvtárban az innovációk támogatására.

Okos életvitel, életkörülmények

A könyvtár számos területen már most is hozzájárul az emberek életvitelének jobbá tételéhez, azonban jelentős potenciál van még benne. Fontos a jelen technológiákban való naprakészség, illetve a helyi szereplőkkel való szoros együttműködés.

Helyet adhat programoknak, és új szolgáltatásokat dolgozhat ki, amelyek segítenek az egészség és biztonság megőrzésében, a kikapcsolódás segítségével. Helyszíneln szolgálhat ismeretterjesztő előadásoknak, általános ismertetőknél, amelyek az egyre népszerűbb okoseszközöket (pl. okosórák, pulzusz mérők, lépésszámlálók) és applikációkat mutatják be, hogy ezáltal is hozzájáruljon az egészség megőrzéséhez. Az okoseszközök használatában segítséget nyújthat, tanácsadást biztosíthat. Ehhez megfelelő partnerek a helyi forgalmazók: cégek, boltok, szakértők.

Fontos terület a digitáliskompetencia-fejlesztés, hiszen mindenféle okoseszköz használatához szükség van a tanulásra. Ebben a könyvtár nagy szerepet vállalhat. Ajánlhat mobilalkalmazásokat is, amelyek segítik az életvitelt.

A minőségi lakhatásban is tud segíteni az állampolgároknak a könyvtár, információs pontként működve. Megoszthat információkat okosotthonok létrehozásához, helyi pályázati felhívások elérhetőségeit teheti közzé.

A szabadidő eltöltéséhez kapcsolódva a turisztikai szektorral lenne érdemes együttműködni, akár közös mobilalkalmazást létrehozni, amely megkönnyíti a kulturális programokhoz való hozzáférést, például a rendezvényekre való jegyvásárlást. A turisztikai látóvalókhoz a könyvtár tudja a legjobb helyismereti, helytörténelmi információkat hozzákapcsolni, így az együttműködés gyümölcsöző lehet. Érdemes felhasználni a már digitalizált anyagokat, amelyek jó alapokat adnak az internetes szolgáltatások kialakításához.

Okos emberek

Az okos városokban érvényesülni tudó lakosság formálásában a könyvtárak jelentős szerepet vállalhatnak magukra. Ennek megfelelően számos ötlet született a csoportban arról, hogyan lehetne megfelelni ennek a feladatnak. Az egyik legkézenfekvőbb lehetőség a tájékoztatás és az edukáció. Az okos eszközök használatának oktatása, az álhírek elleni felvilágosító munka, az okos városokról

szóló információ és digitális tartalmak közzététele, az e-learning vagy blended learning alkalmazása jelentős segítséget nyújthat az okos városi élethez szükséges készségek megszerzéséhez. A helyi vállalkozások támogatására is számos mód nyílik. Segítséget nyújthat a könyvtár a vállalkozásindításban, helyet biztosíthat a startupok számára, de akár inkubációs lehetőséget is nyújthat könyvtári innovációk elősegítésére. A helyismereti gyűjtemények sokoldalú felhasználása szintén kiaknázható lehetőség. Többek között tananyagokhoz, wikipédiához, kiállításokhoz nyújthat forrást. A kis- és középvállalkozások számára hely és irodai szolgáltatások biztosítása, valamint a pályázatokban történő segítségnyújtás is felvállalható. A könyvtár a megfelelő okos eszköz használatával olyan biztonságos térérré válhat, ahol a gyerekek a szülők számára a korábbinál megnyugtatóbb módon tölthetik el a szabadidejüket.

Összegzés

Bízunk benne, hogy a továbbképzési napon elhangzott előadások és a workshop eredményei inspirációt adnak a könyvtárosoknak a tervezéshez, új szolgáltatások megvalósításához, vagy a meglévők újrapozicionálásához. Úgy gondoljuk, hogy a könyvtáraknak érdemes a helyi sajátosságok, a célközönség és a partnerek igényei mentén kiválasztani azokat a területeket, amelyekkel el tudnak indulni az okos városokhoz való kapcsolódáshoz.

A cikkben látható fényképeket Karasz Lajos készítette. A cikk végén lévő ábrát Békésiné Bognár Noémi Erika szerkesztette. Az ábra alapjának forrása: freepik.com.

A workshop eredményeinek összefoglalása